

BYRÅLÅDAN

Tema: Kultur och historia

Nr. 6



Byråådan nr. 6
2026
Mediabyrån Daglig verksamhet

Innehåll

- 4 Anton tipsar om Ronja Rövardotter
- 8 Lamborghini
- 10 Pavane- en högtidlig hovdans
- 12 Luciano Pavarotti- en världsberömd operasångare
- 14 Göteborgsoperan- ett studiebesök
- 24 Leonardo Da Vinci- uppfinnaren
- 26 OS- vinter OS 2026
- 28 Musiktips- låtar kopplade till historiska händelser
- 30 Avici- en av världens största DJ- artister
- 32 Dinosaurier- med fokus på kungen
- 34 Solen- solen är livsviktig för vår överlevnad
- 36 Thomas Cole och rikets gång
- 44 Beträktelser kring Melodifestivalen
- 48 Mytologisidorna med Sebastian
- 52 Klockrent med Kalle och Oliver

ANTON TIPSAR

OM RONJA RÖVARDOTTER

DET FINNS ETT RONJALAND...

Filmen Ronja Rövardotter hade biopremiär 14 december 1984. Astrid Lindgren har skrivit boken Ronja Rövardotter som blev till filmmanus. Regissör var Tage Danielsson. Filmen visades sedan som TV-serie 1986 i tre delar. Scener från filminspelningen lades till i serien som inte kommit med i biofilmen.

Ronja spelas av Hanna Zetterberg och Birk av Dan Håfström. Ronjas pappa spelas av Börje Ahlstedt och Ronjas mamma av Lena Nyman. Jag såg Ronja för första gången på läger. Jag tänkte "wow" när jag såg den. I början blev jag rädd för vildvittrorna. De lät otäcka och sa att de skulle döda. Jag tyckte det var roligt när Ronjas pappa och Birks pappa bråkade med varandra om vem som var rövarledare. Ronja är min favorit för hon är rolig och skrattar mycket, hon är också seriös för hon blir arg på sin pappa när han är dum mot Birk. Jag tycker Ronja är härlig när

hon skriker sitt vårskrick. Filmen är lik en annan film Hitta Nemo från Pixar för Nemo blir också arg på sin pappa.

Ronja Rövardotter spelades in på många olika platser i Sverige. Till exempel i Jämtland, Skåne, Dalsland och Bohuslän. Det finns något som heter Ronjaland. Det är olika naturreservat i Dalsland där man kan vandra och se platser där Ronja spelades in bland annat Helvetesgapet och Björngrottan.

Det gjordes en nyinspelning av Ronja Rövardotter som blev en svensk TV-serie i 12 avsnitt. Serien visades 2025 men jag tycker inte den var lika bra som filmen från 1984.

2014 gjorde Humorgruppen Partaj en parodi på Ronja Rövardotter med titeln Besatt av en demon. Den var inte min favorit.

Källor:

Wikipedia och Vandra i Ronjaland.
Kartor och vandringsbeskrivningar

„I början blev jag rädd för vildvittrorna. De lät otäcka och sa att de skulle döda.“

Betyg

Filmen Ronja Rövardotter från 1984 får 5 vildvittror av 5.



Anton





ILLUSTRATION: ANTON



LAMBORGHINI

JAG GILLAR BILAR. SPECIELLT GILLAR JAG DET
ITALIENSKA BILMÄRKET LAMBORGHINI. DE GÖR
SNYGGA SPORTBILAR.

Här är lite fakta om Lamborghini.

- Ferruccio Lamborghini började utveckla en egen sportbil när han var missnöjd med den Ferrari han köpt.
- Lamborghini 350 GT lanserades samtidigt som Lamborghini 400 GT år 1963
- Temerario Portofino är den senaste modellen från Lamborghini. Den avtäcktes 26 februari 2026
- En Lamborghini Temerario Portofino kostar 3,6 miljoner kronor.
- Den första Lamborghinin, 350 GT, kostade 129 000 SEK som ny. I december 2025 såldes det en av årsmodell 1965 för 700 000 dollar.
- Det finns ca 10 700 Lamborghini-bilar i världen.
- 2001 öppnades ett Lamborghini-muséum i Italien.
- Det finns en Lamborghini-verkstad i Kinna några mil utanför Göteborg.

Abdi

„En Lamborghini Temerario Portofino
kostar 3,6 miljoner kronor.“

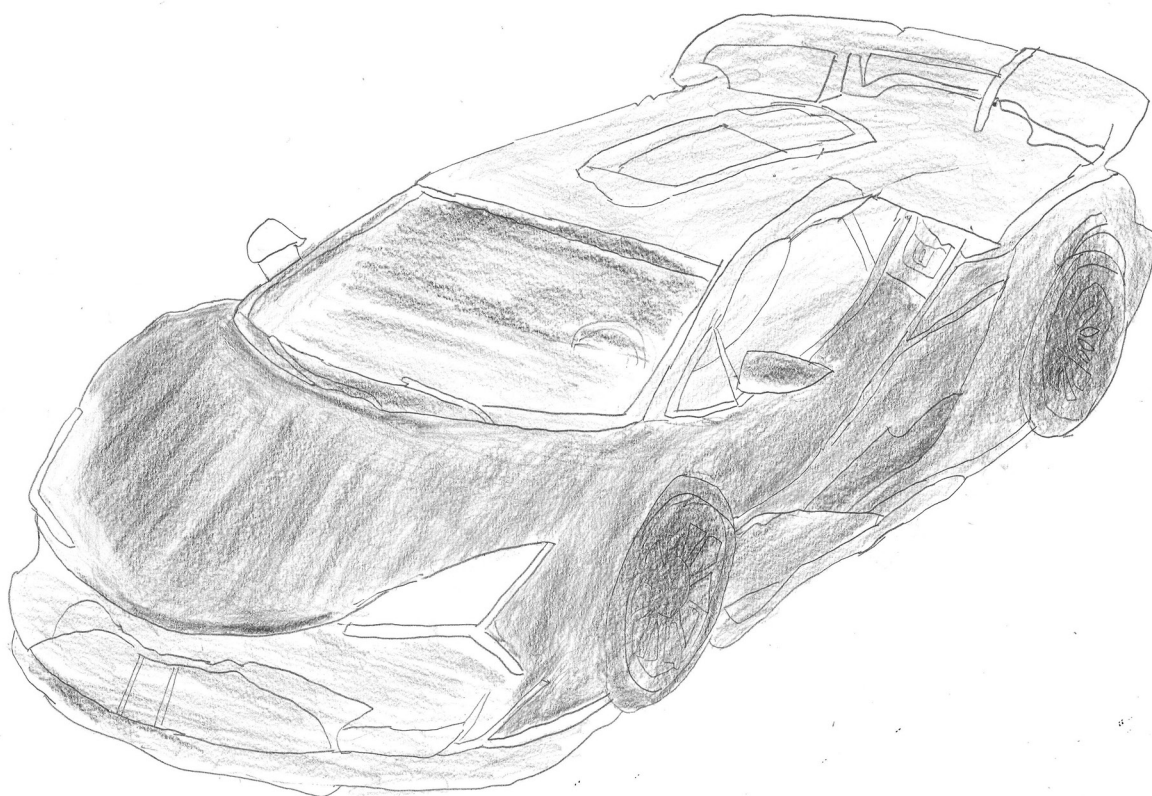


ILLUSTRATION: ABDI OCH RICHARD

PAVANE

- EN HÖGTIDLIG HOVDANS

UNDER 1400-1500 TALET BÖRjade REGLER INFÖRAS FÖR DANSEN OCH PARDANSEN BLEV POPULÄR.

På medeltiden dansade man oftast i stora grupper på led och det var inte bestämt hur dansstegen skulle utföras.

När renässansen kom på 1400- och 1500-talet började regler för dansen införas och pardansen blev populär. Dansmästare bjöds in till hoven för att lära ut olika danser. Många dansmästare kom från Italien och det fanns många dansstilar, mer än hundra dansstilar. Dansmästarna skulle också kontrollera att allt gick rätt till på dansgolven. Om någon dansade fel kunde de få böter eller fängelsestraff.

Pardansen kunde utföras både i ett elegant och lugnt tempo eller livligt där mannen hoppade och lyfte upp sin dam. Pardansen kunde vara ett sätt att bekanta sig med sin trolovade under kontrollerade former. Där kunde det avgöras om den trolovade var frisk och hade god rörelseförmåga. Dansen avslutades ofta med en kyss och det

avslöjades om den trolovades andedräkt var fräsch eller inte.

Två populära dansstilar under renässansen var pavane och galliard. Pavane var en lugnare och mer högtidlig dansstil till skillnad från galliarden som var mer kraftfull. Pavane blev en mycket populär dans vid de kungliga hoven i Europa.

Fun fact: Det har skrivits ett musikstycke av den franska kompositören Maurice Ravel som heter Pavane för en död prinsessa. Musiken kan kännas igen i Johan Falk-filmerna.

Richard

„Pardansen kunde utföras både i ett elegant och lugnt tempo eller livligt där mannen hoppade och lyfte upp sin dam.“



ILLUSTRATION: RICHARD

LUCIANO PAVAROTTI

EN VÄRLDSBERÖMD OPERASÅNGARE

Luciano Pavarotti var en världsberömd operasångare från Italien som levde mellan 1935 och 2007. Han ville först bli fotbollsmålväkt, men det blev istället musiken som blev hans stora intresse.

På 1960-talet fick han sitt genombrott med både konserter och skivinspelningar.

Luciano Pavarotti sjöng tenorstämman. Det är en hög manlig stämman. Speciellt känd var han genom den världsberömda sångtrion "De tre tenorerna" som bestod av honom själv samt spanjorerna Placido Domingo och José Carreras. De uppträdde bland annat på flera fotbolls-VM.

Den 8 april 2006 blev Pavarotti utnämnd till hedersmedborgare i staden Sarajevo. Det var för att han ofta gav pengar till offer för krig runt om i världen. 1995 höll han en konsert i Sarajevo och i Bosnien var han med och finansierade Pavarotticentrat för musik i Mostar.

Där bosniska musiker kunde utveckla sina färdigheter.

Senare år 2006 fick Pavarotti beskedet att han hade fått cancer. Pavarotti hade svårt att acceptera sin sjukdom och 2007 gick han tyvärr bort på grund av sin cancer.

Emir

Källa:
Wikipedia

„ Han ville först bli fotbollsmålsvakt, men
det blev istället musiken som blev hans
stora intresse.“



ILLUSTRATION: ALEXANDRA

GÖTEBORGSOPERAN

TORSDAGEN 12 MARS GJORDE VI PÅ MEDIABYRÅNS
REDAKTION ETT STUDIEBESÖK PÅ GÖTEBORGSOPERAN.
VI FICK EN RUNDVANDRING AV DAVID OEST SOM ÄR
TEATERPEDAGOG, SKÅDESPELARE OCH ARTIST.

Några fakta om Göteborgsoperan:

Operan stod färdigt 1 oktober 1994

Det arbetar ca 500 personer på Operan.

Det finns ca 90 olika yrkesgrupper på Operan. Till exempel scenografer, modister, dekormålare, sminköser, skådespelare, regissörer, musiker och dirigenter.

En inspicient är en person som håller koll på att allt fungerar i rätt tid under en föreställning. Personen sitter i ett "bås" med TV-skärmar som visar många olika platser på Operan och säger till när allt ska in på scenen. Det är som en dirigent för de tekniska momenten

Musikerna sitter i "orkesterdiket". Det är ett höj-och sänkbart golv mellan publiken och scenen.

Det finns 1276 publikplatser på stora scenen.

Några kommande föreställningar är musikalen Wicked, operaföreställningar som 1984 och Trollflöjten samt dansföreställningen Hammer.



FOTO: CHARLIE

„Det var häftigt att få se kostymerna från musikalen Charlie och chokladfabriken. Kostymerna var färgglada och hade olika former“

„Det var kul att se Willy Wonkas kostym i Charlie och chokladfabriken“

„Det var intressant att få veta att namnet Kalle i musikalen Kalle och chokladfabriken hade ändrats till Charlie. Eftersom barnrollen spelas av både en tjej och en kille. Namnet Charlie är unisex.“



FOTO: OLIVER

„Allt var spännande! Att få se hur de jobbar bakom scenen på Operan med kläder, kulisser, smink och att det finns en inspicient”

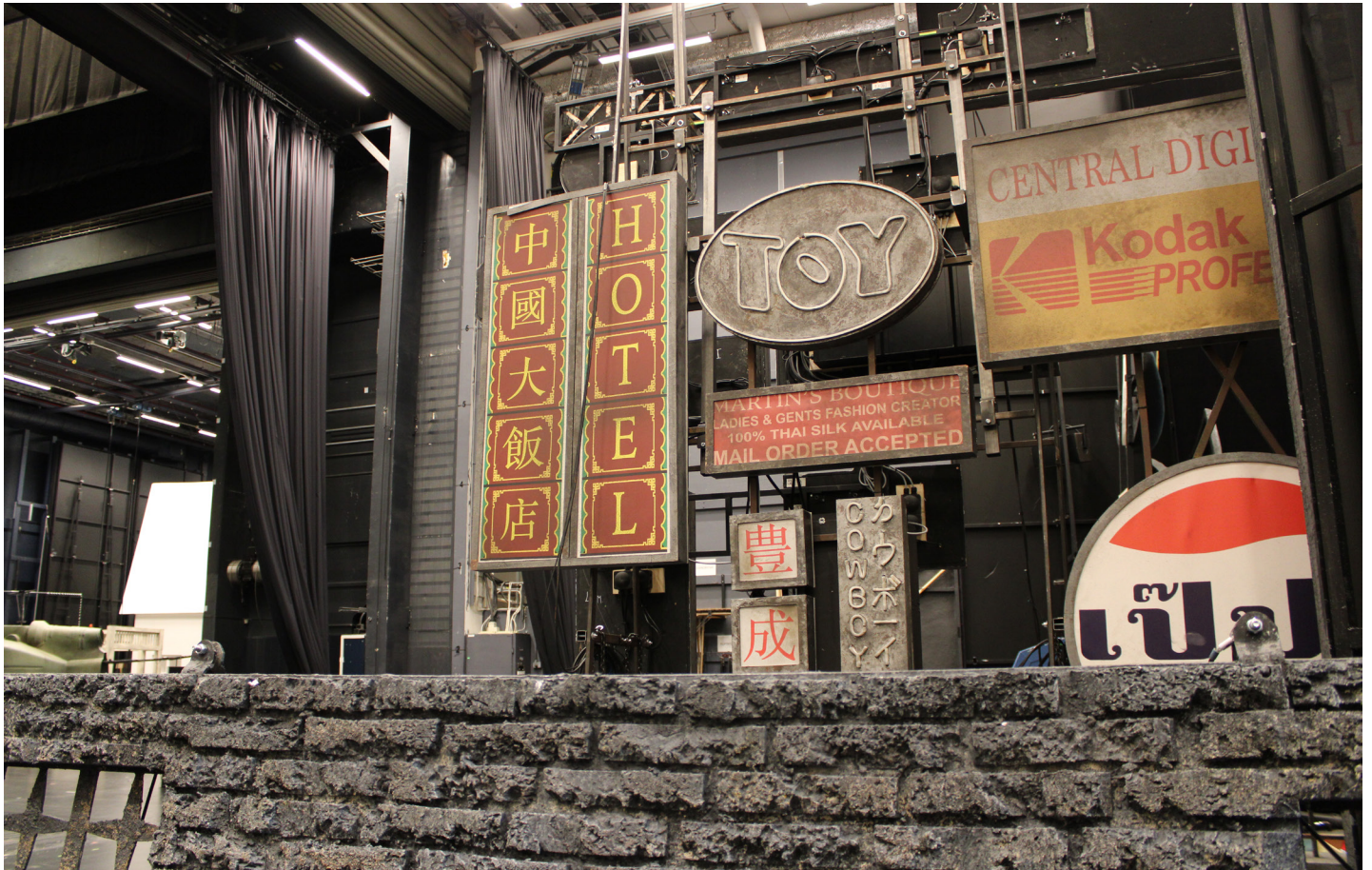


FOTO: OLIVER

„Tekniken de använder var häftig. Scendelar kunde förvaras samtidigt på 24 olika platser runt scenen till exempel ovanför, under och på sidorna. ”

„Det var kul att se hur de bygger upp scener”

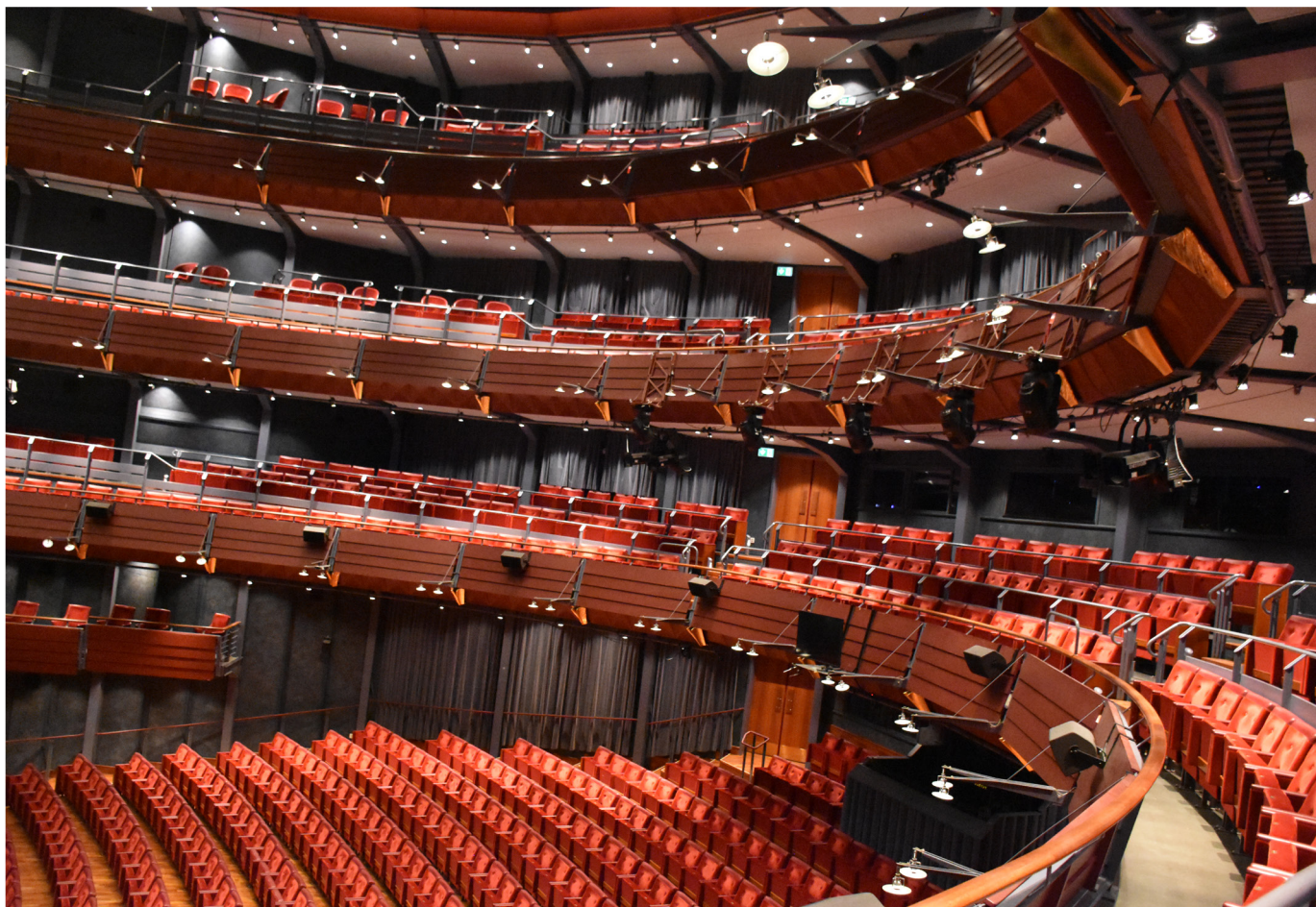


FOTO: CHARLIE

„Det var stort och mäktigt inne på operan“

„Det var högt till taket inne på Operan.“



FOTO: CHARLIE

“Jag tyckte det var kul att prova ett Musse Pigg-huvud som var gjord av skumgummi”



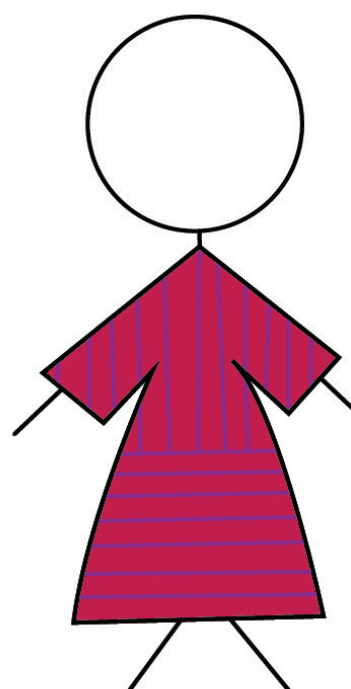
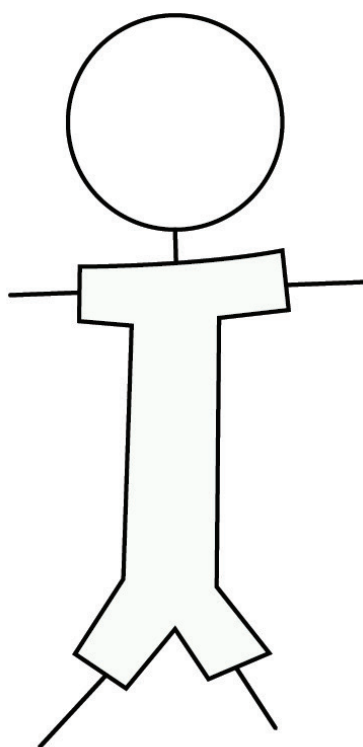
FOTO: CHARLIE

„Jag fick veta att föreställningar kan syntolkas.”



FOTO: CHARLIE

“Det var en bra guidad tur”



ILLUSTARTION: LOUISE

„Det var spännande att höra hur de snabba klädbytena gick till mellan scenerna. Artisterna har en kort stund på sig, ibland 1-2 minuter, att byta kläder. De får hjälp av "påklädare" så jag tänkte att man kunde jämföra det med depåteam för Formel1-bilar. Men här är det en människa som behöver ett snabbt klädombyte istället för däckbyte."

LEONARDO DA VINCI

UPPINNAREN

Leonardo Da Vinci är mest känd för sitt konstverk Mona Lisa. Tavlan hänger på Louvren, ett konstmuseum i Paris. Leonardo levde under renässansen på 1400-talet. En av hans största sponsorer var familjen Medici. De var mycket imponerade av hans uppfinningar. Leonardo tog mycket inspiration från naturen för han ansåg att naturen var guds skapelse.

Leonardo Da Vinci har Leonardo har kommit på många uppfinningar. Till exempel stridsvagnen, warmaskinen och flygmaskinen.

Leonardo Da Vinci var emot krig men han tänkte att skrällen för vapen skulle kunna avskräcka människorna innan kriget ens började.

Leonardo Da Vinci fascinerades av fåglar och deras förmåga att flyga och ville utforska hur människan också skulle kunna flyga. Flygmaskinen kunde aldrig byggas under Da Vincis tid då det saknades både tekniska och materiella resurser.

Leonardo Da Vincis flygmaskin finns med i spelet Assecins Creed 2 som utspelar sig under renässansen. I spelet får man testa att flyga hans maskin.

Kom ihåg att dagens idéer kan bli morgondagens skapelse. Arbete, tid, pengar och vision är nyckeln till framgång.

Sebastian

„ Flygmaskinen kunde aldrig byggas
under Da Vincis tid då det saknades
både tekniska och materiella resurser.“



ILLUSTRATION: CHARLIE

OS

VINTER OS 2026

OS Historia

OS 1896 deltog 250 idrottare från 14 länder

Första Sommarspelen är ifrån Aten i Grekland 1896

Första Vinterspelen är ifrån Chamonix i Frankrike 1924

OS är vart fjärde år

OS 2026 Medaljligan för Sverige

Skidor

Linn Svahn vann OS-guld på Sprint i Skidor

Jonna Sundling kom tvåa fick silver på Sprint i Skidor

Maja Dahlqvist kom trea fick brons på Sprint i Skidor

Frida Karlsson vann OS-guld på 20 km Skiathlon

Ebba Andersson kom tvåa fick silver på 20 km Skiathlon

Frida Karlsson vann OS-guld på 10 km fristil

Ebba Andersson kom tvåa fick silver på 10 km fristil

Frida Karlsson Ebba Andersson Jonna Sundling Linn Svahn fick OS-silver 4 x 7,5 km stafett

Ebba Andersson vann OS-guld i 50 km klassiskt

Jonna Sundling och Maja Dahlqvist tog OS-guld damernas sprintstafett

Martin Ponsiluoma vann OS-guld Jaktstart i Skidskytte

Sara Hector vann OS-silver i Storlalom

Sandra Näslund vann OS-brons i skicross

Anna Swenn-Larsson vann OS-brons i Damernas slalom

Sverige tog OS-brons i Herrarnas stafett i skidskytte

Sverige tog OS-silver i damernas stafett i skidskytte

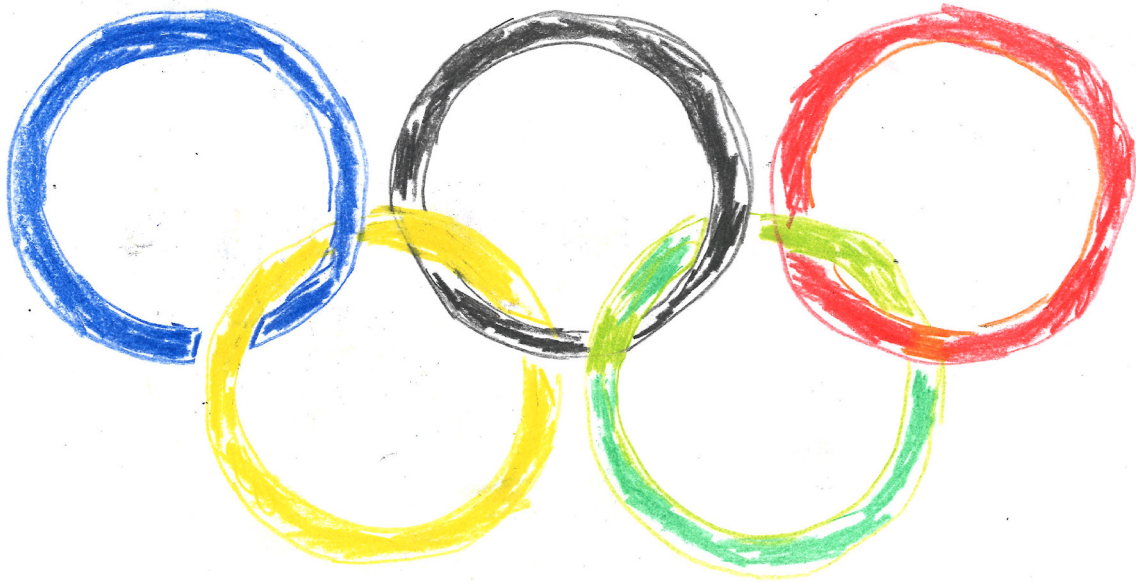


ILLUSTRATION: ERIK JR

OS-Curling

Mixeddubbel Rasmus Wranå & Isabella
Wranå. Dom vann OS-GULD

Lag Anna Hasselborg vann OS-guld

Jag blev överraskad över att Martin
Ponsiluoma vann OS-guld.

Erik Jr

MUSIKTIPS

LÅTAR KOPPLADE TILL HISTORISKA HÄNDELSER

Hej Erik Staats här.

Du som läsare kanske känner igen mig från podden Musiktips med Erik Staats. I det här numret av Byrålådan är ju temat Kultur och Historia. När jag tänkte på ämnet tänkte jag på låtar som är kopplade till historiska händelser. Utan någon rangordning kommer här fem låtar om ämnet. Trevlig lyssning!

1 SABATON – CAROLUS REX

- Handlar om Karl XII och hans kröning skriven ur ett jag perspektiv.

Ett citat ur låten

"Bevisat min styrka genom strid. Född att regera, att föra krig"

2 ABBA – WATERLOO

- Handlar om Napoleons nederlag vid slaget vid Waterloo.

Citat ur låttexten:

"I tried to hold you back, but you were stronger.

Oh, yeah. And now it seems my only chance is giving up the fight"

3 MIKAEL WIEHE – TITANIC

- Titel kanske säger sig självt vad låten handlar om. Men det är alltså om förlisning av det osänkbara skeppet Titanic.

Citat ur låttexten:

"Det började som en skakning på nedre däck. Det fyllde oss väl mer med häpnad än med skräck."

„Det började som en skakning på
nedre däck. Det fyllde oss väl mer med
häpnad än med skräck.“

4 LARS WINNERBÄCK – DET HÄR ÄR VÅR TID

- Handlar tiden vi lever idag och det politiska läget

Citat ur låttexten:

”Det var aldrig så att det försvann

Jorden blev inte platt

Löggen blev inte sann

Men det här är vår tid”

5 U2 - SUNDAY BLOODY SUNDAY

Bono reagerade på den hemska händelsen som skede i Derry, Nordirland 1972.

Då sköts 13 personer ihjäl av brittiska soldater i en demonstration.

Citat ur låttexten” I can’t believe the news today

Oh, I can’t close my eyes and make it go away

How long, how long must we sing this song?

How long? How long?”



ILLUSTRATION: KALLE

AVICI

EN AV VÄRLDENS STÖRTA DJ-ARTISTER

Tim Bergling, känd under artistnamnet Avicii, revolutionerade den elektroniska dansmusiken under 2010-talet och blev en av världens största DJ-artister. Med hits som „Levels“ och „Wake Me Up“ smälte han samman house med melodisk pop och country, vilket nådde en global publik. Trots de enorma framgångarna kantades hans liv av hälsoproblem och en inre kamp, vilket ledde till att han avslutade sitt liv 2018, endast 28 år gammal.

Avicis musik ger mig glada känslor så därför vill jag berätta lite snabbfakta om honom. Tim Bergling, kanske mer känd som Avicii, föddes den 8 september 1989 i Stockholm, Sverige.

Tyvärr dog Tim den 20 april 2018, men hans arv kommer för alltid att fortsätta i hans musik och i Tim Bergling Foundations arbete. Här kommer lite mer fakta som jag vill berätta om Avici. Tim hade två bröder och en syster.
Här kommer mina topplåtar: heybrother leyils wake we up.

Abdulazeez, Idrottsplatsens Dagliga Verksamhet

Källa:
avicii.com

„Med hits som „Levels“ och „Wake Me Up“ smälte han samman house med melodisk pop och country, vilket nådde en global publik.“



FOTO: IDROTTSPLATSEN

DINOSAURIER

MED FOKUS PÅ KUNGEN FRÅN DINOSAURIERNAS TID
TYRANNOSAURUS REX.

Dinosaurier har funnits på jorden fram till för 66 miljoner år sedan. Då dog de alla ut. Dinosaurierna levde under perioderna trias, jura och krita.

Här kommer lite snabbfakta om kungen från dinosauriernas tid tyrannosaurus Rex.

Tyrannosaurus betyder tyrannödla och denna jorda skäl för namnet.

Att de största T-Rex kunde väga nio ton, det är lika mycket som två stora Afrikanska Elefanter. Vikt 6–7 ton, längd 12–13 meter.

T-Rex var en köttätare. Fyndplats Nordamerika.

Levnadsperioden var för 68–65,5 miljoner år sedan.

T-rex hade ett 60-tal upp till 30 cm långa tänder (inklusive rötterna) som kunde slita loss köttstycken och krossa ben. De byttes successivt ut allt eftersom de slets ner. T-Rex hade det kraftigaste bittet av alla landlevande djur som man känner till och bakbenens klor var stora och skarpa.

Mahammed Omer, Idrottsplatsens Dagliga Verksamhet

Källor:
Boråsdjurpark.se
Nrm.se

„T-Rex hade det kraftigaste bittet av
alla landlevande djur som man känner
till ...“

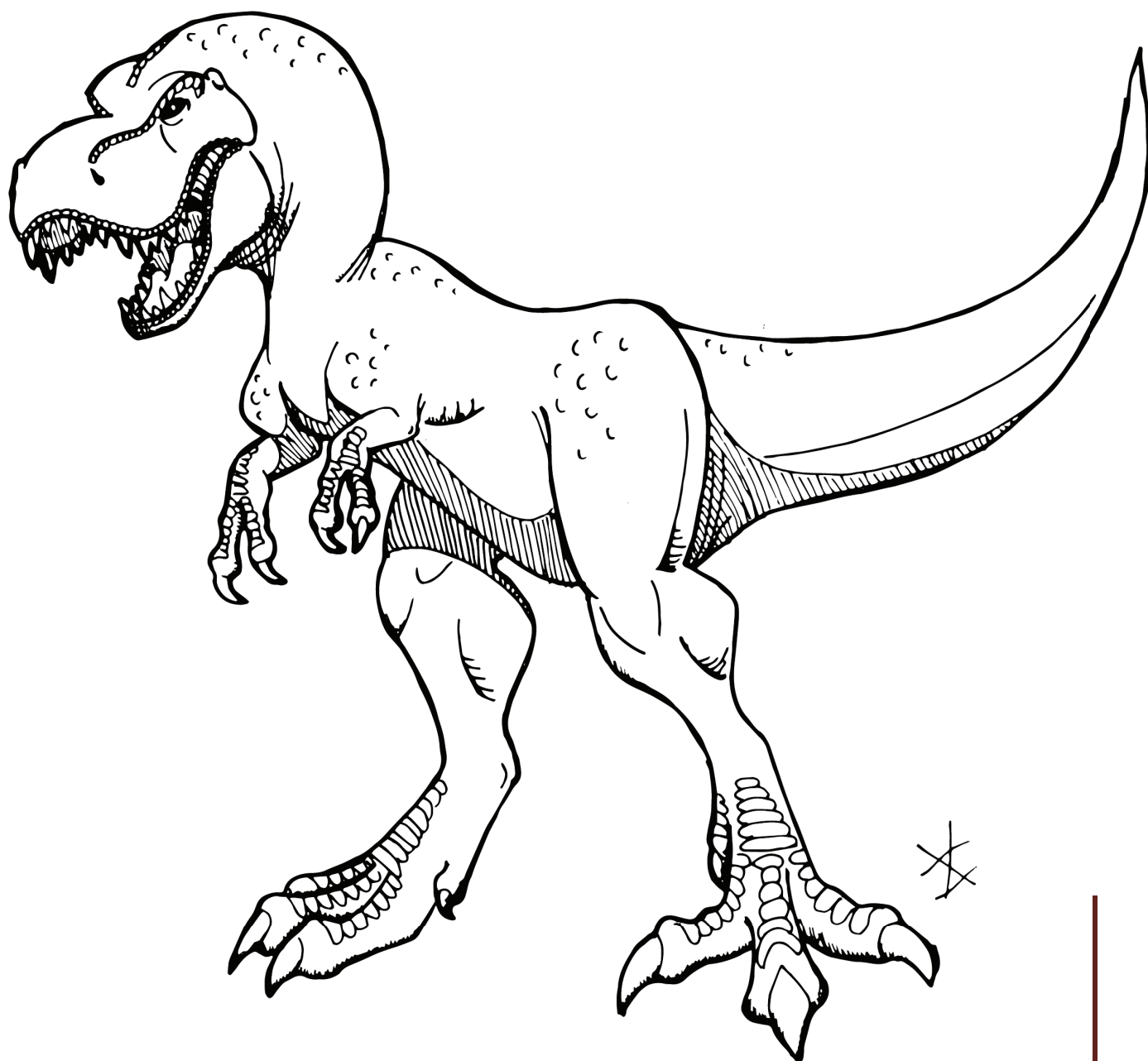


ILLUSTRATION: ALEXANDRA

SOLEN

SOLEN ÄR LIVSVIKTIG FÖR VÅR ÖVERLEVNAD SAMT VÅRT
VÄLMÅENDE

Solen är cirka 4.6 miljarder år och är en stor stjärna i vintergatan.

Den utgör 99.8% av solsystemets massa.

Den består mest av plasma (väte och helium) och har en yttemperatur på cirka 5500 och 6000 ca, medan kärna är 15 miljarder grader varmare.

Solen är livsviktig för vår överlevnad och vårt välmående och ligger 150 miljoner km bort och kommer att lysa i ca 5 miljarder år till.

Energi: solen producerar energi genom fusion, där väte omvandlas till helium i kärna som den kan använda som värme för att ge liv till jorden.

Storlek: solen är 109 gånger så större än jorden och rymmer över en miljon jordklot.

Livscykel när solens energi tar slut om cirka fyra miljarder år så kommer den att börja svälla som en gigantisk röd ballong. Den kommer att bli 100 gånger större än dess nuvarande storlek och svälja planeterna Merkurius, Venus, jorden och kanske även Mars.

Efter några miljoner år kommer solen att krympa igen för att bli en vit dvärgstjärna med ungefär samma storlek som jorden. Efter ytterligare några hundra miljoner år kommer den att tyna bort till en mörk, kall kropp.

Fabio, Idrottsplatsens Dagliga Verksamhet

Källa:

„Solen är cirka 4.6 miljarder år och är en stor stjärna i vintergatan. Den utgör 99.8% av solsystemets massa.“

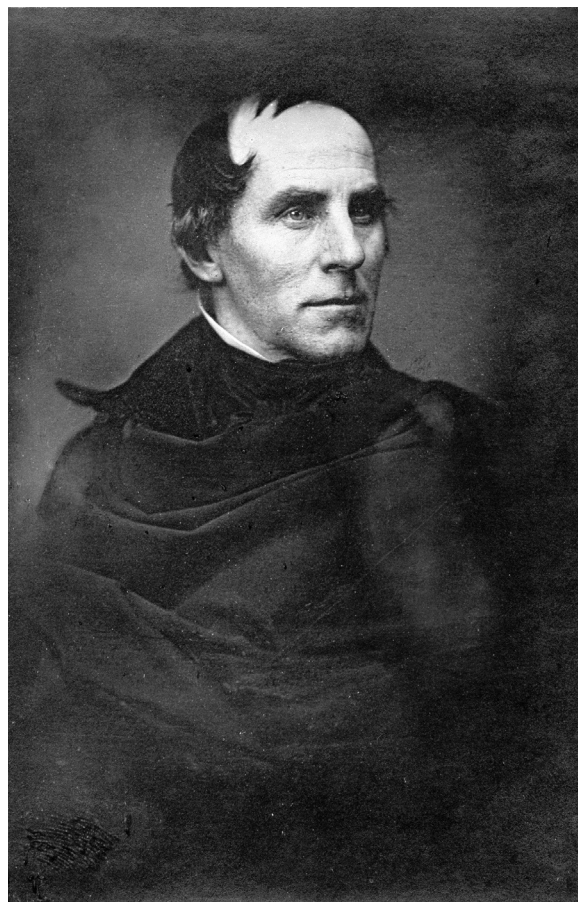


FOTO: IDROTTSPLATSEN

THOMAS COLE OCH RIKETS GÅNG

Rikets gång, eller The Course of Empire, är en serie landskapstavor, målade med olja på kanvas av konstnären Thomas Cole på 1830-talet. De gjordes åt Coles mecenat, Luman Reed, mellan 1833 och 1836. Serien arrangerades i tidsordning på hedersplats runt Reeds spiselkrans.

Thomas Cole var vid det laget mycket berömd, och hade bildat skola i amerikansk landskapsmålning. Han var till stora delar självlärd, sedan han utvandrat till Amerika från Lancashire i England som tonåring. Han var en av den unga nationens mest framstående konstnärer, och en av det romantiska måleriets starkaste namn.



THOMAS COLE,
1801-1848

„Han målade tavlan som en slags rast under det långa arbetet med Rikets gång, på sin mecenats inrådan.“



Bland de bästa exemplen på Coles måleri är tavlan *The Oxbow*, en dramatisk bild av Connecticut-floden, med djupa urskogar och åskmoln som tonar ut i åkrar och solsken. Cole själv skymtar i förgrunden med staffli och pensel beredd. Han målade tavlan som en slags rast under det långa arbetet med Rikets gång, på sin mecenats inrådan.

Rikets gång-sekvensen skildrar årtusenden från ungefär samma plats. Ett stenblock som står på en klippa vid kusten är ständigt vittne till ett imperium som blir till, står i blom och faller i glömska.



Den första tavlan heter Det vilda tillståndet. Skogen är djup och vild, dramatiska stormmoln sveper kring bergen, och jägare driver bytet över stock och sten.

Långt i fjärran står deras hyddor runt en vårdkase, oändligt små och bräckliga i stormens skugga. I mitten av tavlan står stenblocket på klippan, landets rättmätige härskare.

„Offerröken strömmar från ett tempel på udden, och innevånarna sjunger och dansar i gläntorna.“



Den andra tavlan heter Det arkadiska tillståndet. Stenen på klippan är ännu kvar, men stormmolnen har dragit bort och urskogarna är tämjda. Offerröken strömmar från ett tempel på udden, och innevånarna sjunger och dansar i

gläntorna. Denna lyckliga tid går likväl mot sitt slut. En gammal man ritar ett matematiskt problem i sanden med sin käpp. Ett barn ritar en krigare i vapen och på stranden så bygger man en stor båt, inte omöjligt ett örlogsskepp.



Den tredje heter Rikets fullbordan, och är den största tavlan i serien. Den lilla byn i dalen under stenblocket på klippan har vuxit till en stad, hjärtat i ett imperium. Stora tempel och kolonnader glänser i middagssolen, och älven är

fylld med båtar och galärer. Andra folk har underkuvats. En segerrik general rider i triumf, betraktad av en furstinna på sin tron vid en fontän. Solen och riket står som högst, stenen på klippan kan knappt skymtas i fjärran.

„Dess invånare flyr eller blir nergjorda på gatorna, dess krigare utför en sista vanvettig strid på den raserade bron.“



Den fjärde heter Ödeläggelse. Slutet har kommit. Fienden har brutit genom och staden står i brand. Dess invånare flyr eller blir nergjorda på gatorna, dess krigare utför en sista vanvettig strid på den raserade bron. Ett monument åt en

av rikets hjältar har förlorat huvudet, som ligger krossat på marken, medan fienden har gått i ställning vid hans fot. Rikets laster och dekadens har slutligen kommit i kapp.



Den femte heter Ödeland. Det har nu blivit kväll, och månen börjar stiga över den raserade och övervuxna staden. Bron och templen från fornstora dagar kan fortfarande kännas igen, men inte en människa syns till. En häger har byggt

sig ett präktigt bo på toppen av en pelare. Långt borta står fortfarande stenblocket på klippan, oförändrad och än en gång ensam härskare över älven. Riket har kommit och riket har gått.

„Banalt, fnyser konsten och dess utövare idag. Förgånget och kitschigt, ett sentimentalt arv från en tid vi passerat.“

Banalt, fnyser konsten och dess utövare idag. Förgånget och kitschigt, ett sentimentalt arv från en tid vi passerat. Suspekt, med sitt narrativ om imperialism och dekadens. Bara en prydnad åt en nyrik borgares finsalonger. För all del, och inte är det osant, men det finns värde även i en tavla som är vacker. Något i salongen att titta på, men också att tänka på, kring tid och rum. En dag är även soppkonserver och hajar i formalin lagda i stoft och glömska.

Tidernas gång var ett slags motiv som Cole var svag för. Stolta riddarborgar med smattrade baner som blir till övervuxna ruiner i aftonsolen, besökta av eftertänksamma fåraherdar. Han hämtade också inspiration från historien, med de oändliga stora riken och imperier som reser sig, härskar och faller i glömska. Man tänkte sig också på Coles tid den arkadiska eran som en idealepok, en förlorad guldålder i forntiden, där civilisationen ännu inte förstörts av sina laster, men Cole menar också att det i slutändan är oundvikligt.

Människan kommer, människan går. Stenen på klippan består.

Tavlorna ingår numera i New York Historicals samlingar, bland många andra utmärkta verk. Det är en fantastisk institution som har god hand om sina skatter. För övrigt kan sådana institutioner kanske bilda en motkraft mot den dekadens och korruption som nu tycks ha slutligen kommit i kapp även i det amerikanska riket.

Tider kommer och tider går.

Marc

BETRAKTELSE KRING MELODIFESTIVALEN

Man får medge att Melodifestivalen är ett fenomen som man får förhålla sig till, på ett eller annat sätt. Personligen är jag inte särskilt intresserad av programmet, men det är ju nödvändigt att ha lite koll på finalresultatet, eftersom man måste kunna konversera om det efteråt i sällskapslivet. Dessutom så finns det mycket kring festivalen som är mer intressant att tala om än själva musiken, och huruvida rätt låt vann eller vem som borde ha vunnit, om folk haft mer vett.

Melodifestivalen påverkar nämligen populärkulturen i stort, och i gengäld speglar programmet sin samtid på många sätt. Det är en plantskola för lovande populärmusiker och en pålitlig apparat för producenter och managers. Det är också en slags hemmascen för äldre musiker, och en scen för att lämna hedersbetygelser. Det mest intressanta med Melodifestivalen är dock hur det fungerar som en slags barometer för väderleken inom media och nöjeskultur. Uttalat missnöje med festivalen brukar nämligen vara ett tecken på spänningar i medielandskapet, och omvänt då festivalen åtnjuter ett stort stöd är det oftast tecken på en stor kris, där festivalen bil-

dat en stabil samlingsplats, som exempelvis vid krigsutbrottet 2022. Presentationen och mellanaktsnumren påverkas också av den gemensamma stämningen inom media, och man kan få reda på en hel del om man undersöker hur föreställningen tas emot av olika grupper.

Exempelvis så var årets mellanaktsnummer en vass visa om hur det är omöjligt att göra alla tittare nöjda. Kanske inte ett verk av komiskt geni, men lustigt nog för att gå hem i stugorna.

Numret föll emellertid inte tyckar-apparaten på läppen, och det är inte så konstigt. De har under de sista åren tappat mycket av sitt inflytande, på grund av ett fragmenterat medielandskap och kejsarriket Twitters nedgång och fall. De känner sig inte utan orsak hotade, och att bli smällda på fingrarna av SVT:s nöjesavdelning som om de var knotande barn var knappast vad de önskade sig i år.

Melodifestivalen är också ett intressant exempel på valdynamik i praktiken.

Allmänheten korar vinnaren, och varje nummer ingår oftast i en slags väljargrupp, beroende på dess profil och bakgrund. Barnen i publiken är en tydlig väljargrupp, som stödjer mer barnsliga

„Melodifestivalen påverkar nämligen populärkulturen i stort, och i gengäld speglar programmet sin samtid på många sätt.“

och lustiga kandidater. Rockfans stöttar kandidater som appellerar till deras smak. Artister från orten kan oftast räkna med stöd hemifrån. Sexuella minoriteter stöttar sina favoriter och de äldre artisterna kan också räkna med de äldre tittarnas röster.

Seger i Melodifestivalen går i allmänhet ut på att mobilisera sina väljargrupper, och samla så många röster som möjligt. En framgångsrik låt är en sådan som kan överlappa tillräckligt många olika grupper för att få majoritet. Det kan leda till sällsamma konstellationer, om exempelvis de som gillar rock stödjer ett mer popinriktat nummer som ändå närmar sig deras intresseområde. En artist kan också dra till sig röster från andra block om de väcker deras sympati, som exempelvis en debutant eller en omtyckt artist som gör en återkomst efter en svår tid. Det har med andra ord inte bara med låten att göra.

Om ett nummer verkar mer sannolikt som segrare så drar det i allmänhet till sig röster från tidigare nummer, som kanske inte har samma starka profil. Ett nummer som klarade sig utmärkt i en semifinal kan snabbt överges av sina

väljargrupper om en starkare kandidat kommer upp i final. Som en politiker så behöver en artist bilda sig en tydlig profil för att få en stadig plattform i sin väljargrupp, men man måste också kunna överlappa med andra grupper. Med det sagt så kan man inte förutse vinsten på förhand bara med väljargrupper. Ett rum fullt med marknadsföringschefer kan ännu inte skapa sig en garanterad segrare, fast de gärna inbillar sig att de kan. Det oväntade kan alltid hända, och ibland kan man vinna på grund av tursamma omständigheter. Ett lysande exempel är när Portugal tog hem spelet år 2017, med ett väldigt enkelt nummer i jämförelse med de tidigare. Den avgörande faktorn var att det var kvällens sista nummer. Efter ett par timmar med hög takt, laserstrålar och pyroteknik så kom en ensam portugisisk musiker upp på scen och sjöng en liten trudelutt. Segern var given, eftersom det annorlunda och lugna numret gjorde stort intryck på en överstimulerad publik. Hade numret framförts tidigare i tävlingen hade det utan tvivel glömts bort. Som sista nummer och dessutom så radikalt annorlunda jämfört med de

andra så kunde de kamma hem vinsten. Resonemanget kan låta förväxlande politiskt, och det är ännu en intressant aspekt av fenomenet Melodifestivalen. Tävlningen har som ambition att vara opolitisk, vilket naturligtvis är en hopplös ambition eftersom politiken är oundviklig. En del av grupperna som engagerar sig i festivalen har starka politiska viljor och ambitioner, som de gärna vill att festivalen ska spegla eftersom de betraktar den som sin egen. Andra grupper ser festivalen som en relativt politikfri oas på lördagskvällen, och vill inte vara med om något politiskt i rutan. Det är naturligtvis omöjligt att göra båda nöjda.

Emellanåt så måste kommittén ändå fatta tydliga politiska beslut om festivalen. Att Ryssland inte längre deltar i tävlingen är naturligtvis ett politiskt beslut, men knappast ett märkligt sådant eftersom federationen ligger i skymningskrig med minst hälften av de andra deltagarna. Huruvida Israel ska få fortsätta delta är en annan fråga som kommer fortsätta att kasta skugga över tävlingen, och de faktum att de ännu är med kommer påverka festivalen, på väntade och ovänta-

de sätt.

Dock har tävlingen också fördel av att ha en ickepolitisk ambition. Det håller väljargrupperna och deras inflytande på jämn fot, och har även andra oväntade fördelar. Australien är exempelvis inte i närheten av Europa, men de är ändå med i tävlingen för att de så hemskt gärna vill. Det är ett synnerligen opolitiskt beslut, men tävlingen hade ju verkligen inte varit densamma utan Australien. Å andra sidan hade det inte varit ett lika opolitiskt beslut att släppa in exempelvis Förenta Arabemiraten i tävlingen. Även den skillnaden är politik, och den kan säga oss något om vi frågar oss varför. Framför allt är Melodifestivalen rolig, och även om man inte är intresserad av ballonger och glitter själv, så är det svårt att missunna festivalfantasterna sitt roliga. Sådant måste man ju ta vara på i dessa dagar.

När denna tidning gått i tryck är affären avklarad för i år. Jag kan rakt inte säga vem som kommer att vinna, men det kan nog ingen annan, även om de som är insatta kanske kan ge en prognos. Allt kan nämligen hända, och det som är intressant är inte nödvändigtvis vem som

„...och det som är intressant är inte nödvändigtvis vem som vinner, utan att spekulera i varför.“

vinner, utan att spekulera i varför. Vem röstade på vad, och vad säger det om medielandskapet? Vilka slags låtar slog i år, och var säger det om popmusikbranschen framöver?

Oavsett om man gillar Melodifestivalen eller ej så kan man få reda på mycket av den.

Mytologisidorna



med

Sebastian

ILLUSTRATION: KALLE

PIRATER

- KLASSISKA PIRATER OCH INTERNETPIRATER

Några berömda pirater är Kapten Svartskägg, Kapten Krok och Kapten Blood. Kapten Krok är mest känd från berättelsen Peter Pan.

Kapten Svartskägg var en av de mest fruktade piraterna som härjade i Karibien.

Kapten Blood var en läkare på 1600-talet som blev pirat efter att ha rymt ifrån ett orättvist fängelsestraff. Straffet fick han då han vårdat en person som stämplats av kronan som förädare. På den tiden ansågs man själv vara en förädrare efter att ha hjälpt en förädare.

Pirater är inte direkt okända.

Pirater har varit kända i flera hundratals år. Den mest kända versionen är att de med sina skepp plundrar andra skepp. Men det fanns också en annan strategi, att under dimmiga nätter innan fyrarna fanns, tändes vårdkasor för att vägleda skepp förbi farliga områden. Piraterna kunde då flytta på vårdkasorna så att skeppen gick på grund och förliste och piraterna kunde stjäla allt som fanns av

värde på skeppen.

De flesta tror att de klassiska piraterna bara fanns förr och till havs men det finns även pirater i nutid. Men av en annan sort. Med andra ord: internetpirater eller hackers. Internetpirater försöker stjäla olika koder och lösenord till exempel bankkoder. Allt av värde. Det finns även pirater till havs, både ovan och under ytan. Med u-båt plundrar de fartyg och kan transportera stulet gods under radarn.



ILLUSTRATION: CHARLIE

Källor:
Wikipedia
Boken Havet

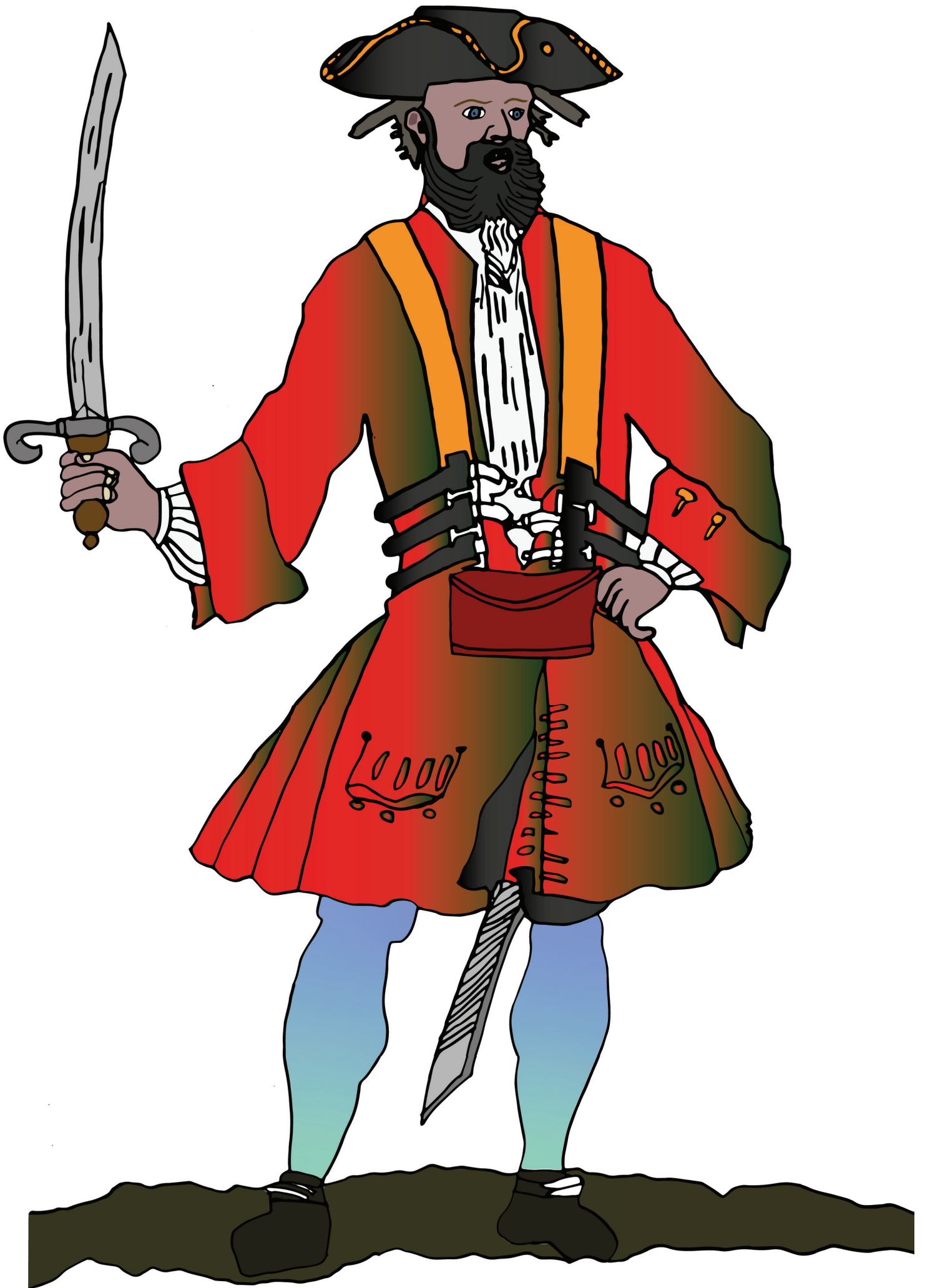


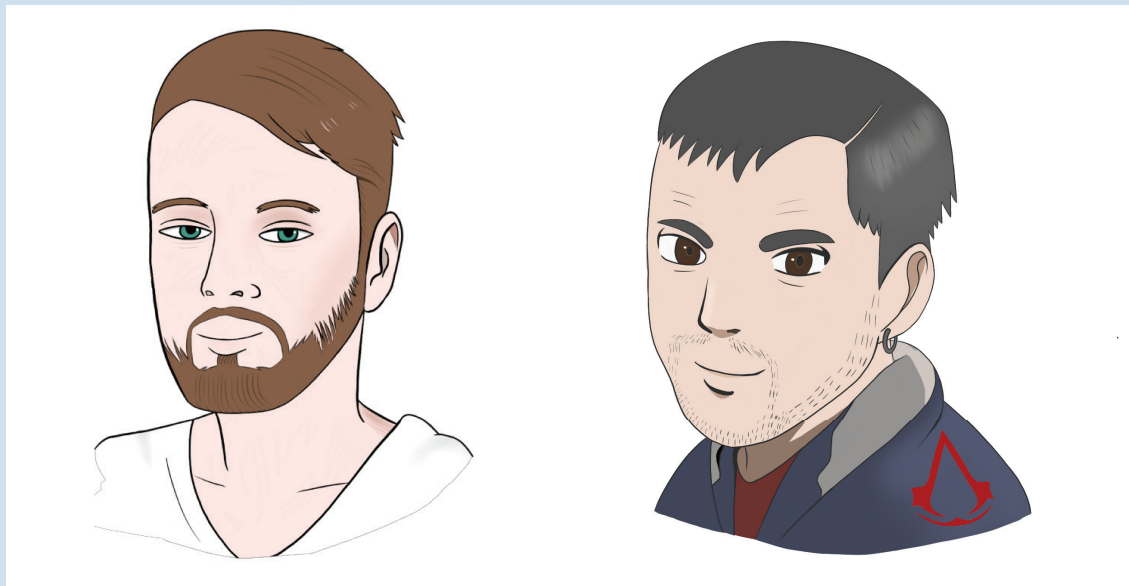
ILLUSTRATION: CHARLIE

„Kom ihåg, var försiktiga.
Man vet aldrig vilket
korn av sanning som
var sanningen i den här
myten.“

MYTOLOG OCH FÖRFATTARE

SEBASTIAN

Klockrent



med Kalle och Oliver

ILLUSTRATIONER: KALLE

NATTWARDEN



IDÉ OCH ILLUSTRATION: OLIVER

VAD GÖR EN GRIS I FABRIK?

-ETT SVINBRA JOBB.

VAD DRICKER EN ISHOCKEY SPELARE TILL
SIN LUNCH?

-EN PUCKO

VAD KALLAS FÅRENS FAVORITSPORT?

-BÄÄÄÄÄDMINTON.



ILLUSTRATION: OLIVER

NÄR UPPFANNS DUSCHEN?

-PÅ REN-ESSANSEN!



IDÉ OCH ILLUSTRATION: KALLE

1

2

1

2

Byråådan nr. 6
2026
Mediabyråå Daglig verksamhet

1

2

